

sorsot, amelyet más népek között élő magyar testvéreinknek kívántunk. A jövő egységes, csendes kialakítása a nevelés feladata.

*Mészöly Gedeon* szép tanulmányban kimutatja, hogy Kölcsey Himnuszának ezek a sorai: „Bújt az üldözött s felé — Kard nyúlt barlangjában, — Szerle nézett s nem lelő — Honját a hazában“ nem a törökre, vagy tatárra vonatkozik. Az akkori elnyomatás, a cenzura kényszerítette Kölcseyt arra, hogy a kuruc korszak utáni elnyomatást, a bűjdösös korát ezekkel a szavakkal jellemezze.

*Belle Ferenc* tanulmánya „A zenepedagógia újabb szempontjai“ról szól. A zeneszerszám technikai kezelése, bármily virtuóz legyen is az, nem maga a művészi előadás. Minden mozdulatnak a lélek belsejéből kell fakadnia. Az élettani működések és törvények uralkodóak a művészi kifejezés terén is. A diszpozíciónak lelki és testi követelményei vannak. Ennek fejlesztése nem történhetik a technikai nehézségek kihangsúlyozásával. A lelki és testi diszpozíció megszerzéséért mindenkinek magának kell megküzdenie. Csak ezt követheti az öröm és az ebből fakadó akarat.

*Kemény Gábor* „Régiek mai szemmel“ című cikksorozatát Bessenyeivel folytatja. Méltatja irodalmi szerepét.

*Aldobolyi Nagy Miklós* „A házitanító“ szerepéről és a vele szemben felállított szülői követelményekről szól. A házitanító sorsa nehéz. Bár a szülők legdrágább kincsüket bízzák reá, megbecsülésben kevés része van.

*Pozsonyi Zoltán* az ipari oktatás célját és ezzel kapcsolatban az ipari oktatásnak a középiskolai oktatástól való eltérést tárgyalja.

*Nyisznyánszky Béla* rámutat arra a szabadságra, amelyet minden tanterv és utasítás nyújt a megkötöttség mellett.

**Orsz. Középkisk. Tanáregyesületi Közlöny.** A folyó tanévi 3. számban *Bihari Ferenc* az iskolai évkönyvek alapján ismerteti helyesen megválasztott szempontok szerint „Középiskoláink életét a múlt évben“. Megállapítja, hogy a tanulók száma általában apadt. Egyes iskolákban ez az apadás nagymérvű, amelynek okát részben a zsidótörvényekben látja. A felvidéki iskolák általában nagyon népesek. A vasúton bejáró tanulók száma erősen csökkent, ami örvendetes jelenség. Örömmel állapítja meg, hogy az iskolákban a nagy időknek megfelelően a hazafias nevelés mindenütt önkéntes adományok útján nyilvánult meg, bár nézetünk szerint ott, ahol igen sok esomagy és igen nagy összegek szerepelnek, nem a tanulóban keltették fel a hazafias érzés lángjait, hanem a szülők zsebében. Jó célra ment, ne sajnáljuk! Kissé közönyös társalmunkat ismerve szükségesnek tartjuk az enyhe kényszerítést. Véleményünk szerint azonban az a felemlített eljárás, amely szerint az egyik gimnáziumban a nemzeti célokat szolgáló Repülő-alap javára ügygyűjtik össze a pénzt, hogy a fegyelem ellen vétő tanulóknak minden esetben 10 fillért kell büntetésül fizetnie (sőt ezt a tanár is megfizette, mikor óra alatt a ceruzáját leejtette), ellentmondásra vezet a tanulók lelkében büntetés és hazafias nevelés között. Ezt az összekapcsolást szerencsétlennek tartjuk. A szociális nevelés is szépen fejlődött az elmúlt évben. A szegedi városi gimnázium itt is szép munkával tűnik ki. A többi részletben is a középiskoláknak igen szép munkája domborodik ki. Kiemeljük még azt, hogy a tanári kar nevelő hatására a sümegi gimnázium tanulói karácsonyi aján-

dékel szüleiktől a névmagyarosításhoz szükséges beleegyezést kérték. Megemlíti végül, hogy bár miniszteri rendelet van az évkönyvek megszerkesztésére, sok igazgató ettől eltér, s ez az áttéketést megnehezíti.

A „Forgácsok“ között szó esik a kritika alkonyáról, amit Dudich Endre egyetemi tanár említett fel a Budapesti Szemlében. Ma nem bírálatok, hanem baráti meleg ismertetések jelennek meg a könyvekről. A szerzők a tárgyilagos kritikát, ha az a hiányokat vagy hibákat is megemlíti, nem bírják el, sértődnek és sértenek. A szerkesztő az éles vitákat megelőzendő, az ilyen bírálatot nem óhajtja közölni. Pedig az ilyen bírálatnak, amely nemcsak jóindulatot, hanem túldicsérelést tartalmaz, sok értéke nincsen, ezért a bírálatok lassan értéküket veszítik.

*Róder Pál* búcsúztatja meleg szavakkal a magyar pedagógusok egyik nagy értékét, az elhunyt *Támedly Mihályt*.

A 4. számban *Berg Pál* az angol középiskola rendszerét, belső életét ismerteti. Külsőségekben konzervatív, a multhoz ragaszkodó, a tanítási anyagban azonban a jelenhez igazodik. Jellemző vonásai a tanulók önkormányzata, a szolgálatkészség, az erős sportélet. Minden tevékenység célja az állampolgárrá való nevelés.

A Figyelő melegen búcsúzik a nyugalomba vonult *Pintér Jenő* főigazgatótól.

*Bodrossi Lajos* ismerteti azokat a szempontokat, amelyek vegytani tankönyvének megírása közben vezették őt. Főszempont volt a nevelés. Nem az anyagmennyiség túlnövelése volt a célja. Tankönyvének szövege közlő, mert a kísérletezés és helyesbítés nem a tankönyvnek, hanem az anyagot nyújtó tanár módszeres eljárásának dolga.

A könyvismertetésben melegen méltatja a Polgári Iskolai Tanárok Évkönyve 1938/39. című munkát.

Az 5. szám közli *Bernolák Kálmán* elnöki megnyitóját és a főtitkár jelentését az Egyesület közgyűléséről. A főtitkári jelentés megemlékszik *Székéfalvi Nagy Béla* gimnáziumi tanárnak főiskolai tanárrá való kinevezéséről.

Közli azonkívül az országgyűlés képviselőházának 1939. november hó 22-én tartott ülésén a középiskola kérdéseiben elhangzott beszédeket és miniszteri választ. Az ott elhangzott szavakból a tanári rend munkásságának riedkívül nagy megbecsülése szól.

**Magyar Tanítóképző.** 1939. évi 10. száma ismerteti egyesületük megalakulásáról szóló véleményeket 50 év előtt. A gondolat a Pedagógium részéről talált ellenzésre. Ennek körülményeit tárja fel *Mesterházy Jenő*.

Az 1940. évi 1. számban *Szemes Gábor* tanulmánya a liceum gyakorlatias irányú működésének céljáról, módjairól és eszközeiről szól. Ebben megemlíti a polgári iskolákat is: „Az elemi iskolák után még leginkább a polgári iskolák tükrözik az élet szolgálatát. A polgári iskolák ugyanis „általános műveltséget és gyakorlati képzést“ kívánnak nyújtani. Tanulói vagy közvetlenül gyakorlati pályákra mentek, vagy megfelelő szakiskolába lépnek át. A polg. iskolák Tanterve és Utasítása ugyan régi, de az új szellemű tan- és módszertani könyvek légiója az életismeretek kincsesházát tárja elének“. A licenm útja pedig: középiskolává alakulás az életre nevelés vezérgondolatával. Ennek módjaira mutat a tanmenet, az óravázlat, a tanítási óra mód-